

SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müzik Ana Bilim Dalı

**MUSTAFA NAFİZ IRMAK BİYOGRAFİSİ VE
ESERLERİNİN İÇERİK ÇÖZÜMLEMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Nilay YANALAK KARASU

Sivas
Kasım 2019

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müzik Ana Bilim Dalı

**MUSTAFA NAFİZ IRMAK BİYOGRAFİSİ VE
ESERLERİNİN İÇERİK ÇÖZÜMLEMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Nilay YANALAK KARASU

Tez Danışmanı:
Doç. Dr. Serdar ÇELİK

Sivas
Kasım 2019

KABUL VE ONAY

Üniversite: : Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ana Bilim Dalı : Müzik
Tezin Başlığı : Mustafa Nafiz Irmak Biyografisi ve Eserlerinin İçerik Çözümlemesi
Savunma Tarihi : 12.09.2019
Danışmanı : Doç. Dr. Serdar ÇELİK

Unvanı - Adı Soyadı

Jüri Başkanı : Doç. Dr. Serdar ÇELİK

Üye : Prof. Erol BAŞARA

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Mehmet KURTULUŞ

Oy Birliği

Oy Çokluğu

Nilay YANALAK KARASU tarafından hazırlanan "Mustafa Nafiz Irmak Biyografisi ve Eserlerinin İçerik Çözümlemesi" başlıklı tez, kabul edilmiştir.
...../...../.....

Prof. Dr. Ahmet ŞENGÖNÜL
Enstitü Müdürü

İmza

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırladığım bu Yüksek Lisans tezinin bizzat tarafımdan ve kendi sözcüklerimle yazılmış orijinal bir çalışma olduğunu ve bu tezde;

1. Çeşitli yazarların çalışmalarından faydalandığımda bu çalışmaların ilgili bölümlerini doğru ve net biçimde göstererek yazarlara açık biçimde atıfta bulunduğumu;
2. Yazdığım metinlerin tamamı ya da sadece bir kısmı, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmışsa bunu da açıkça ifade ederek gösterdiğimi;
3. Başkalarına ait alıntılanan tüm verileri (tablo, grafik, şekil vb. de dahil olmak üzere) atıflarla belirttiğimi;
4. Başka yazarların kendi kelimeleriyle alıntıladığım metinlerini, tırnak içerisinde veya farklı dizerek verdiğim yine başka yazarlara ait olup fakat kendi sözcüklerimle ifade ettiğim hususları da istisnasız olarak kaynak göstererek belirttiğimi,

beyan ve bu etik ilkeleri ihlal etmiş olmam halinde bütün sonuçlarına katlanacağımı kabul ederim.

13.11/2019

Nilay YANALAK KARASU

TEŐEKKÜR

Yüksek Lisans tezimin her aşamasında yanımda olan kıymetli hocam Doç. Dr. Serdar ÇELİK'e Türk Müziği alanında desteğini hiç esirgemeyen hocam Prof. Erol BAŞARA'ya ve Prof. Dr. Emin EMİNOĞLU'na, hayat boyu öğrenmeye destek olan eşim Ulaş KARASU'ya anneme ve babama sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Nilay YANALAK KARASU

SİVAS 2019

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
KISALTMALAR DİZİNİ	iii
TABLO LİSTESİ	v
NOTA LİSTESİ	vii
ÖZET	ix
ABSTRACT	xi
GİRİŞ	1
I. BÖLÜM	3
BİYOĞRAFI	3
II.BÖLÜM	9
YÖNTEM	9
2.1. Araştırmanın Yöntemi	9
2.2. Amaç	11
2.3. Problem Durumu	11
2.4. Sınırlılıklar.....	12
2.5. Sayıtlar	12
2.6. Bulgular	12
SONUÇ	31
KAYNAKÇA	35
EKLER	37
Ek 1. İçerik Çözümlemesi Yapılan Şarkılar	37
Ek 2. Kitapları	55
ÖZ GEÇMİŞ	63

KISALTMALAR DİZİNİ

Çev.	: Çeviren
Doç.	: Doçent
Dr.	: Doktor
DTCF	: Dil Tarih Coğrafya Fakültesi
İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi
TDMK	: Türk Müziği Devlet Konservatuarı
TRT	: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Mustafa Nafiz Irmak'ın Bestelenmiş Tüm Eserleri	13
Tablo 2. Eserlerinde Mustafa Nafiz Irmak In Güftelerini Kullanan Bestekarlar	24
Tablo 3. Mustafa Nafiz Irmak'ın Eserlerinde Kullandığı Aruz Vezinleri.....	27
Tablo 4. Mustafa Nafiz Irmak'ın Güftelerinde Kullandığı Hece Vezinleri	27
Tablo 5. Mustafa Nafiz Irmak'ın Güftesi ve Bestesi Kendisine Ait Olan Eserleri ...	28
Tablo 6. Basit Tesadüfi Yöntemiyle Seçilmiş 13 Eser.....	29
Tablo 7. Sözcükler ve Günümüz Karşılıkları.....	30
Tablo 8. Sözcük Sıklığı ve Konu Kategorilerine Göre Sözcük Dağılım.....	31

NOTA LİSTESİ

Nota 1. Hicaz Şarkı.....	37
Nota 2. Mahur Şarkı	38
Nota 3. Saba Şarkı	39
Nota 4. Hüzam Şarkı Gecenin Matemini Aşkına Örtüp Sarayım.....	40
Nota 5. Hüzam Şarkı 2 Gecenin Matemini Aşkına Örtüp Sarayım.....	41
Nota 6. Kürdi’li Hicazkar Şarkı.....	42
Nota 7. Nihavend Şarkı Bölüm 1	43
Nota 8. Nihavend Şarkı Bölüm 2.....	44
Nota 9. Nihavend Şarkı: Maziye Karışmış Sararan.....	45
Nota 10. Rast Fantezi Bölüm 1.....	46
Nota 11. Rast Fantezi Bölüm 2.....	47
Nota 12. Süznak Şarkı	48
Nota 13. Rast Şarkı	49
Nota 14. Nihavend Şarkı: Bir Kır Çiçeğinden Daha Tazesin.....	50
Nota 15. Zirgüleli Hicaz Şarkı: Son Ümidim De Bitti	52
Nota 16. Uşşak Şarkı	53

ÖZET

Bu çalışmada, Mustafa Nafiz Irmak'ın TRT repertuvarında yer alan güftesi kendine ait olan 19 eserinin müziksel ve sözel içerik çözümlemesi yapılmıştır.

Eserlerin, Türk Müziği ve edebiyatıyla olan ilişkileri çok boyutlu içerik çözümlemesi yöntemi ile irdelenmiştir. Yaptığımız inceleme sonrasında elde etmeyi amaçladığımız müzikal kavramlar yine bu yönteminin temel perspektiflerinden yola çıkarak tespit ettiğimiz sayısal verilerle sonuç bölümünde tartışılmıştır. Eserlerin içeriklerinde yer alan anlam bütünlüğünün müziksel yaratma sürecini nasıl etkilediği ve Türk müziğine kattıkları çalışmanın genel içeriğinde yansıtılmıştır. Araştırmanın sonucunda IRMAK'ın kelime dağarcığı 0.620 olarak hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mustafa Nafiz IRMAK, Türk Müziği, içerik çözümlemesi

ABSTRACT

In this study, the musical and literal content analysis of the works of Mustafa Nafiz Irmak in TRT repertoire were made. The relations of the works with Turkish Music and literature were investigated by means of content analysis. The musical concepts which we aimed to reach after the evaluation again by the numerical date drerived by operating on the fundamental principles of this method were argued in the conclusion part.

Additionally, throughout the study it was reflected how the totality in the works effected the process of musical creation and their contributions to Turkish music. At the end of the study it was found that the vocabulary repertoire of Mustafa Nafiz Irmak was 0,620

Key Words: Mustafa Nafiz Irmak, Turkish Music, Content Analysis

GİRİŞ

XX.yy'ın önemli müzik adamlarından olan Mustafa Nafiz Irmak, iyi bir şair ve müzisyen olması nedeniyle şiirlerinde müzikal bir dil kullanmıştır. Erken yaşlarda musiki çalışmalarına başlayarak, ömrü boyunca hiç evlenmemiştir. Sert mizacı ve işindeki titizliğiyle dikkatleri çeken Mustafa Nafiz Irmak musikide önemli bir yere sahiptir.

Dönemin ünlü bestekarları arasında gösterilen Mustafa Nafiz Irmak'ın hayatını, eserlerini incelemek, gerek literatüre katkı sağlaması gerekse bireysel katkılarından dolayı son derece önemlidir. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan çalışma iki bölüm halinde kurgulanmıştır. Çalışmanın ilk bölümünde Mustafa Nafiz Irmak'ın Biyografisine yer verilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde yöntemle dair bilgiler olan, araştırmanın amacı problem durumu, sınırlılıkları, sayıtları ve bulgularına yer verilmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda çalışmaya sonuç bölümüyle son verilmiştir.

I. BÖLÜM

BİYOĞRAFI

Mustafa Nafiz Irmak (Çamlıtepe) 24 Nisan 1903 yılında doğmuştur. Eminönü Karaki Hüseyin Çelebi Mahallesi Türbe Sokak 44/69 İstanbul kütüğüne kayıtlı olup, ömrünün son yıllarına kadar İstanbul Kurtuluş'ta bir adreste ikamet etmiş, 22 şubat 1973'te İstanbul Okmeydanı Darülacezeye kayıt olmuştur. Almış olduğu "Çamlıtepe" soyadı yerine ünlü güfte yazarı Vecdi Bingöl'ün kendisine layık bulduğu 'IRMAK' soyadını kullanmıştır.

Annesi Feride Hanım, babası Zaptiye Nezareti mümeyyizlerinden Hüseyin Efendi'dir. Ortaokuldan sonra Sanayi-i Nefise (Güzel Sanatlar Akademisi) Resim Bölümünü bitirmiştir.

Sanata olan aşkı küçük yaşlarda başlamıştır. Resim bölümünü bitirmesine rağmen musikiye meraklıdır.

Musiki öğrenim süresince dini eserleri, Ortaköy Camii imamı merhum Hafız Aziz Efendi, Koca Mustafa Paşa Cami Hatibi Hafız Sadeddin Efendi ve Ali Rıza Şengel 'le Lâ-dini eserleri ise Sultan Selim'li Udi Ekrem Bey ve yine Ali Rıza Şengel'le çalışmıştır. Ayrıca edebiyat sahasında meşk ettiği hocalarındanda feyz alan Mustafa Nafiz Irmak, gerek şiirleri gerekse bestelediği kıymetli eserleriyle devrinin en önemli kişileri arasında yer almış, kendi döneminin en meşhur sanatçıları ile arkadaşlık etmiş ve bu yakın ilişkiler vesilesiyle kültürünü ve kişiliğini geliştirme gayretinde bulunmuştur.

İlk eseri 1931 yılında bestelediği "Bu sabah acı bir rüya ile uyandım" mısrası ile başlayan Suzinak makamında Türk Aksağı usulünde güftesi kendisine ait olan şarkıdır. Güfteleri özellikle Selahattin Pınar'ın şarkıları ve Münir Nurettin'in şarkılarında hayat bulmuştur.

"Güfte yazarlığı ile daha meşhurdur. Güfte yazarlığında Türk Musikisinde en ileri gidenin Irmak olduğunu söylemek mübalağa olmaz. Güfte yazarlığı batıda ayrı bir meslektir ve güfte yazarları batı da tam manasıyla şair sayılmamaktadır. Fakat sanatkar oldukları muhakkaktır. Irmak'ta yüzlerce güfte yazdı ve bunlar devrinin pek

çok bestekârınca bestelendi. Nadiren hece ölçüsünü ama daima aruz ölçüsünü kullanan Irmak, düzgün Türkçe'ye saygılı hassas mısraları ile şarkı bestekârlarının en çok tuttıkları güfte yazarı oldu (Öztuna 157: 4).

“Şiirlerinin ve şarkı güftelerinin en önemli özelliği son derece içten ve samimi olmasıdır. Babacan tavırları bohem ve dünyayı hiçe sayan yaşam tarzı ile Neyzen Tevfik'i anımsatan Irmak, açık sözlülüğüne dayanan hazır cevap kişiliği ile bütün sevenlerinin ayrıca takdirini kazanmıştır.”

Bu rahat ve huzur veren tavırlarını şiirlerine de yansıtmış ve bu sayede çok sevilmiştir (Yılmaz, Özpekel 2001).

Bilgi ve tecrübenin yanında aynı zamanda bir yetenek işi olan bestekarlıkta prozodinin önemi büyüktür. Fakat prozodiyi sadece güfte taksimi veya hece değerlerini usûl ve nağmelere göre tanzim etme şeklinde anlamamalıdır. Ancak dile tam olarak vâkıf olan bestekârların güfteleri mûsikî cümlelerine başarılı şekilde yerleştirmeleri ve seviyeli eserler ortaya koymalarıyla mümkün olmaktadır.

“Klasik devirde bestelenmiş güfteler arasında teknik ve estetik bakımdan değeri olmayanlara pek az rastlanmaktadır. Geçmiş dönemlerde özellikle kâr, beste ,semai gibi büyük formlar için ünlü bestekârların seçtikleri güfteler Baki, Fuzuli, Nedim gibi en az kendileri kadar meşhur olan şairlerin şiirleridir. Bazı büyük şairlerin divanlarında bestelenmek üzere kaleme alınmış güfteler “şarkı” başlığı altında yer alır. Bir kısım bestekârlar ise eserlerinde kendi güftelerini kullanmışlardır. Son dönemde bu geleneği sürdüren bestekârların en meşhuru şarkılarının hemen hemen tamamında kendi güftelerini kullanan Yesari Asım Arsoy'dur. Öte yandan şiirlerine yapılan bestelerle tanınan şairlerde bulunmaktadır. Bunlar arasında kırk kadar güftesi bestelenen Fuzuli ile Hacı Arif Bey'in şarkılarından çoğunun güftesinin sahibi olan Mehmet Sadi Bey ve son devirde pek çok güftesi bestelenen Mustafa Nafiz Irmak zikredilebilir” (Özkan 2017: 14).

“Mustafa Nafiz Irmak'ın şair olarak bir mühim özelliği de aynı tarzı benimseyen çağın şairlerine ve güfte yazarlarına öncülük etmesidir. Şiir ile güfte arasındaki farkı bariz ortaya koyan Irmak neredeyse otuzlu kırklı yılların bütün güfte yazarlarının başında gelir. Günümüzün en önemli şiir ve güfte yazarlarından Ümit

Gürelman' da bizzat onun öğrencisidir ve hocasının tarzını 21.yy'a taşıyan bir şair olarak tarihe geçmelidir" (Yılgin, Özpekel 2001).

Yahya Kemal Beyatlı ile çok yakın arkadaş olan Mustafa Nafiz Irmak bu ünlü şairimizden oldukça istifade etmiştir.

Yahya Kemal Beyatlı özellikle şarkı güftesi yazmakta Irmak'ın daha mahir olduğunu belirtmiş Irmak'ın ifadesine göre "Ben senin kadar güzel şarkı güftesi yazmakta muvaffak olamadım. Bu yüzden birkaç denememin dışında şarkı güftesi yazmaktan vazgeçtim" demiştir.

"Benim de bestelenmiş şiirlerim var. Türk Musıkîsini çok seven bir insan olarak daha fazla güfte yazmak isterdim ama bu üçü, beşi geçmedi. Bizimkiler aslında bestelenmek için yazılmış şiirler değildir. Ama o deli oğlana imreniyorum. (Mustafa Nafiz Irmak) hissettiklerini rahatlıkla güfte olabilecek mısralara öylesine güzel öylesine kolay aktarıyor ki, şaşmamak mümkün değil. Mustafa Nafiz çok önemli bir güfte şairidir" (Karakoyunlu 1964: 54).

1954 yılında İstanbul radyosunun öğrencilerine edebiyat dersleri vermeye başlamış buradan gelir elde etmiş yalnız bu iş kısa sürmüştür. Hiçbir geliri olmayan Mustafa Nafiz uzun yıllar yokluk çekmiştir.

"Hiçbir işi yoktu. plaklardan ufak tefek para alırdı bir iki filmin musiki'sini yaptı ve bir ara İstanbul radyosunda repertuar güftelerini düzeltti. Yoksul ve asabi idi (Kalaycıoğlu 1965: 17).

"Onun da bir ailesi olsun, çoluk çocuk yetiştiresin, böyle bir bütünlük içinde ömrünü bitirmesini çok isterdim ama bu istek sade temenni olarak kalır, yüce Mevla böyle bir yazı yazmış kendisine, o şekilde ömrünü bitirdi. Ben sanat açısından kendisinden çok yararlandım"(Sayan, Yılgin 2001).

"Bu adamın hiçbir geliri yoktu. Ne hazin; böyle bir adamın hiçbir geliri yok!

Yaptığı güftelerden o gün nerde... ne gibi bir kazancı olacak?

Meşhur Doktor Necmettin Hakkı İzmirli onu maaşa bağlamıştı.

Taksimde Marmara Etap Oteli'nin olduğu yerde bir apartman vardı. Onun birinci katı Necmettin Hakkı İzmirli' nin muayenehanesiydi.

On beş günde bir orada müzikli sohbetler olurdu. Devrin başbakanı bile gelir, ünlü şairler, Behçet kemal Çağlar'lar Alaeddin Yavaşca'lar Recep Birgit' ler Niyazi Sayın'lar...

Nafiz ara ara benden ufak para isterdi ben de kendisini bir gün olsun kırmadım. Hiçbir gün elim dar bugün müşküldeyim demedim, ne dediyse verdim.

Benden isteyeceğini şiirle isterdi,

“Kaldım yine tıngır

Necdet yolla mangır”

Hamiş: 20 lira yeter, 25 lira yeter “ (Yunusoğlu, Yaşar 2006).

Mustafa Nafiz esprili ve hazırcevap bir mizaca sahip olup, ani fikirleri ve dahiyane zekasıyla insanları şaşkınlığa uğratmıştır.

“Mustafa Nafiz kalben çok iyi bir insan olmasına rağmen onu uzaktan tanıyanlar çok sert olarak nitelerlerdi. Halbuki aşırı derecede titiz ve evhamlı bir hali ve bizzat kendisinin sevdiği ve saydığı çok dar bir çevresi vardı. Genelde bu çevre ile dertleşir ve sıkıntılarını gidermeye çalışır ve günlük yaşamını sürdürürdü (Kalaycıoğlu 1965: 18)

“Zaman ve mekan tanımayan, serazad yaradılışlı gamla kardeş kederle yoldaş cenap Şahabettin in deyimiyle (hemşire-i ruhu) ile hayat girdabında dönen Mustafa Nafiz' i en çok rahatsız eden şey kendisinden uzun uzun ve methodilerek bahsedilmesidir” (Aksüt 1967).

“Kurtuluş'ta bir adreste oturduğunu biliyorduk fakat evini ben görmediğim gibi benim arkadaşlarım içinden de ben evini gördüm diyen olmadı. Nasıl bir evdi, bir daire miydi bilemiyoruz çünkü parası ve geliri olmayan bir adamdı.

Sadece kurtuluştta oturuyordu onu biliyoruz. bahar olduğu zaman Emirgan' a gidiyordu Emirgan' da o tarihi çınarın orada bir kahvede sabahlıyor, şiirlerini yazıyordu” (Yunusoğlu, Yaşar 2006).

Düzenli ikamet ettiği bir adresi yoktur. Yılın belli ayları bir arkadaşında bazen bir başkasında bazen bir ağaç altında konaklamıştır.

“Mustafa Nafiz bir gün kitap çıkarmaya karar verir bunu yeni yayın evi açmış Necdet Yaşar ile paylaşır, yalnız bu kitabı bastırarak parası yoktur. Necdet Yaşar bunu seve seve kabul eder ve Mustafa Nafiz’in kitabını basar. Zaman geçer Mustafa Nafiz’in kitabı tükendiğinde ikinci basımı için Necdet Yaşar’ın kapısını çalar. Lakin Nafiz’in yine parası yoktur. Necdet Yaşar’ın yayınevindeki ortağı bu durumu kabullenmez bunun üstüne Necdet Yaşar evdeki tamburunu satar Nafiz’in ikinci basımı için yeterli parayı ortağına verir ve körfezdeki sesin ikinci basımı hayat bulur” (Yunusoğlu 2006).

Mustafa Nafiz’ in yayınlanmış 5 kitabı vardır.

Sırasıyla,

Tamburun derdi-1934

Viran bağ-1951

Körfezdeki ses-1961

Körfezdeki ses-1964

Neyden nefesler-1971

Yaş ilerlemiş, hastalıklar baş göstermiştir. Mustafa Nafiz çok yakın arkadaşı dönemin futbolcusu ve söz yazarı Necdet Cici tarafından 16.02.1973 yılında darülacezeye yatırılır.

Dönemin darülaceze hekimi Haydar Dümen tüm tetkiklerini yapar ve yatışı onaylanır. 2 yıl darülacezede yatar. Bunu öğrenen dönemin radyo sanatçıları hocalarına destek vermek için kendi aralarında para toplayıp bunu darülaceze müdürlüğüne gönderirler. Mektubun içerisine bir not bırakır bu yardım parasından hocalarının haberdar olmamasını isterler. Dönemin Darülaceze müdürü bunu kabul eder ve gönderilen parayı Mustafa Nafiz’e kitaplarının parası olarak aktarır.

18.05.1975 günü darülacezede vefat eder. Ölüm nedeni senilitedir.

Feriköy kimsesizler mezarlığına gömülür. 2008 yılında merhum noter İzzet Şener Yunusoğlu mezarını bulmuş, 2010 yılında Türk Musıkîsi vakfı mezar taşını yaptırmıştır.

“Diyebiliriz ki bu rüzgar gibi hür sanatkar, boğaz kıyısında veya Çamlıca tepesinde mısralarını tertip ettikten sonra, yol dönüşü onları besteleyen ve anlayacaklarına inandığı insanları görünce terennüme başlayan böylece ilhamını harflerinden notasına kadar işleyen tek şahıslardan biri belki de yegane şahsiyettir.

Bu satırlarım eserin sahibini tanımayanlara...

Mustafa Nafiz'den bir iki çizgi verebildi ise vazifesini yapmış sayılır”
(Çamlıbel, 1970).

II. BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Yöntemi

İnsanı diğer canlılardan ayıran en önemli özelliklerin başında iletişimde bulunabilme yeteneğine sahip olması gelmektedir. Günümüzde insan adeta “iletişim varlığı” olarak tanımlanmaktadır (McQuail, Windahl 1994: 7). İnsan iletişimde bulunurken hem bir amaç taşımakta hem de bu amaca az çok paylaşılan ortak anlamlar yüklemektedir. Üstelik bu anlamları koşullara ve durumlara bağlı olarak kendisi yaratmaktadır. Yaratılan bu anlam yüklü iletişim sürece dahil olan hemen herkes tarafından aynı içerikte algılanıp benzer tepkilerle karşılanmaktadır. Böylelikle bireylerin ilişkileri karşılıklı bağlanımları ile kurumlaşmayı sağlar (Habermas 2000; Eserpek 1981; Fichter 2002; Çelebi 2001). İletişim sürecine ilişkin bu belirlemeye en iyi örnek müziktir.

Müzik hem insan tarafından yaratılmakta hem de anlamı az-çok ortak duygulanımlara yol açarak insanlar arasındaki iletişimi sağlamaktadır (Bulut 2010).

Bir disiplinin bilim dalı olarak tanımlanmasında, o disiplinin bilim düzeyinin ölçülmesinde başvurulan en az nesnellik kadar önem taşıyan bir normdur. Ancak yöntem terimi, bilimsel etkinlik içerisinde birkaç farklı düzeyde kullanılan bunun yanı sıra gündelik dilde öğrenme yöntemleri, mücadele yöntemleri, çocuk yetiştirme yöntemleri gibi çeşitli bağlamlarda etkinliğin, ön tasarım ya da gerçekleşiş yolu gerektirdiğini belirten bir terim olduğundan bilimdeki kullanım biçimlerin tanımlayarak yöntemi hangi anlamda aldığımızın ayırtına varmak açısından yararlı olacaktır” (Özer 2002).

İçerik çözümlemesi yöntemi yapılan analizler sonucu bilimsel bilgiler sunmamızda bize yardımcı olacak önemli bir araştırma yöntemidir.

İçerik çözümlemesi kültür, toplumsal yapı ve toplumsal etkileşim alanlarında yer alan somut problemlere uygulanabilir (Aries 1973: 256) içerik çözümlemesinin kullanım alanlarından birisi de inançların değerlerin ideolojilerin veya öteki kültür

sistemlerinin durumlarını gösteren kültür göstergeleri üretmektir (Melischek vd. 1984: 16).

“İçerik çözümlemesi Berelson’un tanımıyla iletişimin yazılı/açık (manifest) içeriğinin objektif, sistematik ve sayısal tanımlamalarını yapan bir araştırma tekniği” Merten’in tanımı ile de “sosyal gerçeğin yazılı/açık (manifest) içeriklerinin özelliklerinden yazılı/açık olmayan içerik özellikleri hakkında çıkarımlar yapmak yoluyla sosyal gerçeği araştıran bir yöntemdir. İçerik çözümlemesinin bu tanımlarından hareketle objektiflik, sistematiklik, sayısallaştırma ve yazılı /açık içerikler üzerinde uygulama gibi özelliklere sahip olduğu söylenebilir. Diğer yandan içerik çözümlemesinin sistematik olması araştırma yönteminin açık ve düzenli bir biçimde uygulanmasının yanı sıra yöntemin araştırma malzemesine kesintisiz bir biçimde uygulanmasını da sağlamaktadır” (Kaya 2000).

Müzikte İçerik Çözümlemesi

Müzikte içerik çözümlemesi sözel yapının ağırlıklı olarak yer aldığı Türk Müziği’ ne daha kolay uygulanabilir. Türkiye’deki müzik türlerinin çoğunun sözel yapısı bulunmaktadır. Bir şarkının sözleri, konularına göre ayrılmakta, o konuların içerisindeki kelimelerin kullanım sıklığı esas alındıktan sonra içerik çözümlemesi yöntemi uygulanmaktadır.

“Bir kişinin belirli sözcükleri kullanma sayısı, başkalarının aynı sözcükleri kullanma sayısıyla bir değildir. Sözcük kullanımındaki sıklık, o kişinin üslubunu ele veren önemli bir göstergedir.” (Duverger 1990: 135). “Sözcük dağarcığı bir metinde kullanılan birbirinden farklı sözcüklerin toplam sözcük sayısına bölünmesiyle elde edilir.” (Bulut, Gündüz 2005).

Yazılı metinlerin okunabilirlik ve insan ilgisine mesafesini belirleme çalışmaları da yapılmaktadır (Severin, Tankard 1994: 196-202). Bu çalışmalar, sabit kat sayılara bağlı çeşitli formüllerle ifade edilse bile sonuçta metnin okunabilirlik ve insan ilgisine mesafesi, sözcüklerin, cümlelerinin sayısına bakılarak değerlendirilmektedir (Bulut 2010: 62).

İçerik çözümlene yöntemiyle Türk müziğimizdeki eserlerin sözel ve müziksel yapılarını ve bu yapıların temel unsurlarını oluşturan olguları saptamamız mümkündür.

Mustafa Nafiz Irmak 'a ait edebi eserlerdeki var olan bilginin müzikal açıdan nelerle işlenişi bununla bağlantılı olarak Türk müziğinde yarattığı farklar ve benzerliklerin hesaplanmasına yönelik tasarlanan bir araştırmadır.

“Müziksel tanımların çeşitliliği çağa, kültüre, ve bir kültür içindeki bireylere göre müzik kavramlarının var olmasından kaynaklanır ve müzik müziksel olanın tanımında yer alan değişimlerin sayı ve nitelik yönünden sınırlandırılmayacağıının altını çizer” (Özer 1997).

2.2. Amaç

Bu çalışmanın amacı yazmış ve bestelemiş olduğu eserlerle Türk Müziği' ne katkıda bulunan Mustafa Nafiz Irmak' ın biyografisini araştırmak ve sanatçının güftesini kendisinin yazdığı 11 eserde bulunan kelimelerin, anlamsal kategorilere ayrılıp ne kadar sıklıkta kullanıldığını araştırarak, çok boyutlu içerik çözümlenmelerini yapmaktır.

Bu çalışma, Mustafa Nafiz Irmak ile ilgili ilk yüksek lisans tezi olup bundan sonra yapılacak çalışmalarda yol belirleyici olması, yapılan araştırmalarla besteci hakkında bilinmeyenlerin gün yüzüne çıkması ve daha önce başka bestecilerle ilgili yapılan içerik çözümlenmesi verileri arasında yer alması bakımından önem arz etmektedir.

2.3. Problem Durumu

Mustafa Nafiz Irmak'ın sözleri kendisine bestesi çeşitli bestecilere ait 13 eserindeki sözcükler hangi konuları kapsamaktadır?

13 eserin sözcük kullanım sıklıkları ve konu kategorileri dikkate alındığında Irmak'ın kelime dağarcığı hakkında anlamlı bir sonuca ulaşılabilir mi?

2.4. Sınırlılıklar

1. Mustafa Nafiz Irmak' ın güftelerinden çeşitli besteciler tarafından bestelenmiş 13 eserine yer verilmesi

2. Eserlerde söz-müzik ilişkisinin nelerle sağlandığını anlamak ve sözel yapıyla aktarılmak istenen düşüncenin hangi müziksel kalıplarla sağlandığını kavrayabilmek, çalışmanın sınırlarını oluşturan belirleyicilerdir.

2.5. Sayıtlar

Bu çalışma ile tahlili yapılan bestelerin TRT repertuarında bulunması sebebiyle incelemeye uygun eserler olduğu ve araştırma için kullanılan bilimsel yöntemlerin gerçeği yansıtacağı varsayılmıştır.

2.6. Bulgular

Bu araştırmanın verileri Mustafa Nafiz Irmak ismiyle Türkiye Radyo Televizyon Kurumu repertuarına kayıtlı bulunan eserlerden elde edilmektedir.

Bu çalışmada, Mustafa Nafiz Irmak güftelerinden oluşan, bestesi başka bestekarlarca bestelenmiş basit tesadüfi yöntemi ile seçilmiş 13 eser ele alınmıştır.

Çalışma içerisinde sözleri ya da bestesi ya da hem bestesi hem güftesi Mustafa Nafiz Irmak'a ait olan eserlerin isimleri belirlenmiş, diğer bestekarların kaç defa Irmak'a ait olan eserleri bestelediği araştırılmış, eserlerinde kullandığı aruz ya da hece vezinlerinin hangileri olduğu saptanıp tablolatırılmıştır.

Tablo 1. Mustafa Nafiz Irmak'ın Bestelenmiş Tüm Eserleri

Şarkı adı	Makamı	Uslü	Bestekar
Acı duysam diyerek aşkın ilahi tadını	Buselik	Aksak	Erdoğan Koroğlu
Ağladım günlerce arkandan senin gönlüm kırık	Hüzzam	Curcuna	Selahattin Pınar
Ağlamış, gülmüş, cefaya durmadan yanmış gönül	Düghah	Devrihindi	Hayri Yenigün
Ağlamış, gülmüş, cefaya durmadan yanmış gönül	Hicaz	Curcuna	Nubar Tekyay
Akşam dönüşü geçtim o esrarlı bağından	Hüzzam	Curcuna	Marko Çolakoğlu
Akşam dönüşü geçtim o esrarlı bağından	Sultaniyegâh	Türk aksağı	Ali İçinger
Akşam kuru bir gül gibi yadımda silindi	Suzidil	Yürüksemai	Yücel Aşan
Anladım sevmeyeceksin beni nazlı çiçek	Hicaz	Curcuna	Selahattin Pınar
Anladın da derdime bir lahza derman olmadın	Uşşak	Müsemmen	Rüştü Eriç
Artık yetişir çektiğim insafsız elinden	Bayati	Senginsemai	Selahattin Pınar
Aşkın bütün esrarı uyurken Yakacak'a	Uşşak	Düyek	Şükrü Tunar
Aşkın bütün esrarı uyurken Yakacak'a	Muhayyer kürdi	Aksak	Alaeddin Yavaşça
Aşkınla sürünsem yine aşkınla delirsem	Hüzzam	Curcuna	Selahattin Pınar
Ateşin gözlerini ruha kement etme sakın	Mahur	Semai	Sadi Işılray

Avare gönlümün en son muradı	Hüzzam	Düyek	Selahattin Pınar
Ay öperken suların göğsünü sahilde yakan	Hüzzam	Curcuna	Şükrü Tınar
Ayrılık yıl dönümü kalbime yadın doluyor	Hicaz	Curcuna	Hayri Yenigün
Ayrılık yıl dönümü kalbime yadın doluyor	Hüseyini	Sofyan	Sadettin Kaynak
Bahar geldi, zevki yok ne goncanın ne gülün	Mahur	Müsemmen	Dürri Turan
Bazen dökülür ruhuma bir nağme sesinden	Segah	Aksak	İsmail Hakkı Özden
Bazı günler ruhumu ağlat da geç	Hicaz	Düyek	Artaki Candan
Ben ölürsem acı bir parça bana derdimi çek	Karcığar	Aksak	Rıdvan Lale
Benim olsan seni bir gül gibi koklar sararım	Süznak	Düyek	Sadettin Kaynak
Bin gözyaşının incileşip aktığı andı	Bayati	Semai	Sadettin Kaynak
Bin yalan söyleyerek aşkını anlat bu gece	Hüzzam	Aksak	Hayri Yenigün
Bir gizli günahın izi gül benzini sarmış	Kürdilihicazkar	Sengin Semai	Selahattin Pınar
Bir gizli yalan söyle de aldat beni, kandır	Kürdilihicazkar	Sengin Semai	Selahattin Pınar
Bir gonca açılmış pınarın dertli başında	Kürdilihicazkar	Curcuna	Selahattin Pınar
Bir gül kokusundan daha baygın nefesin var	Hüzzam	Curcuna	Hayri Yenigün
Bir handenizin zevkini vuslat gibi tattım	Hicaz	Aksak	İsmail Hakkı Özden

Bir kır çiçeğinden daha tazesin	Nihavent	Düyek	Sadi Işlay
Bir ses bütün hayatımı hicrana bağlıyor	Rast	Aksak	Aleaddin Yavaşça
Bir sitemin zehriyle içimden yaralandım	Buselik	Düyek	Dürri Turan
Bir teselli beklerim gönlümdeki bin yaraya	Acemaşiran	Ağır Aksak	Şeref İçli
Bu hülyalar diyarında	Sultaniyegah	Düyek	Münir Nurettin Selçuk
Bu yılda böyle geçti şirin sözlü sevgili	Kürdilihiczkar	Yürük Semai	Münir Nurettin Selçuk
Bülbüllerin ah ettiği bir yaz gecesinde	Hicaz	Curcuna	Alaeddin Yavaşça
Bülbül sesi ah oldu bu yıl fasl-ı baharda	Acemaşiran	Semai	Selahattin Pınar
Bülbül sesi ah oldu bu yıl fasl-ı baharda	Hüzzam	Semai	Teoman Alpay
Bülbül sesi ah oldu bu yıl fasl-ı baharda	Karcığar	Türk Aksağı	Artaki Candan
Bülbül sesi ah oldu bu yıl fasl-ı baharda	Nihavent	Aksak	Erdoğan Koroğlu
Bülbül sesi ah oldu bu yıl fasl-ı baharda	Süznak	Türk Aksağı	Hasan Fehmi Mutel
Cana beni al yanına hoş-kam olayım ben	Suzidil	Aksak	Hüseyin Tolan
Çekerim gözyaşı halinde sızan hasretini	Acemaşiran	Aksak	Rıdvan Lale
Çılgınca seviştik, o benim candan eşimdi	Kürdilihiczkar	Semai	Hayri Yenigün
Çok bekledim akşam seni yollarda vefasız	Ferahnak	Semai	Selahattin Pınar

Çok bekledim akşam seni yollarda vefasız	Hüzzam	Semai	Teoman Alpay
Çok bekledim akşam seni yollarda vefasız	Karcığar	Türk Aksağı	Artaki Candan
Çok bekledim akşam seni yollarda vefasız	Nihavent	Aksak	Erdoğan Koroğlu
Derdimin dermanı yok, ağlamak istiyorum	Hicaz	Aksak	Hrant Kenkiloğlu
Derdinle neler çektiğimi anlatabilsem	Muhayyer	Düyek	Marko Çolakoğlu
Derdinle neler çektiğimi anlatabilsem	Uşşak	Türk Aksağı	Hayri Yenigün
Dilberlerin en şuhu yine zevk-u safada	Şivenüma	Aksak	Cevdet Çağla
Dur gitme siyah gözlü kadın	Rast	Sengin Semai	Dürri Turan
Dur şöyle o gözlerle bana bir daha bak sen	Hicaz	Curcuna	Refik Fersan
Elhan ile bir aşkı terennüm ediyorken	Hicaz	Curcuna	Cevdet Çağla
Eşini kaybetmiş bir garip kuşum	Hicaz	Ağırdüyek	Haydar Telhüner
Eşini kaybetmiş bir garip kuşum	Hüseyni	Düyek	Erdoğan Koroğlu
Eşini kaybetmiş bir garip kuşum	Nikriz	Nim Sofyan	Yücel Aşan
Ey gonca-i sevda, bana bir handeni göster	Evç	Yürük Semai	Amir Ateş
Ey gonca neden gül yüzünün rengi sararmış	Rast	Semai	Yücel Aşan
Ey gonca neden gül yüzünün rengi sararmış	Saba	Düyek	Ümit Mutlu

Ey gönce neden gül rengin sararmış	Uşşak	Curcuna	Alaeddin Yavaşca
Fecrin bütün esrarı parıldarken açıkta	Nihavent	Aksak	Ahmet Aksoy
Fecrin bütün esrarı parıldarken açıkta	Nihavent	Curcuna	Yücel Aşan
Gamdan azad olmuyor gönlüm benim	Nihavent	Düyek	Emin Ongan
Gecenin hüznüne sardım bu onulmaz yarımı	Bayati	Orta Aksak	Hayri Yenigün
Gecenin matemini aşkima örtüp sarayım	Hüzzam	Curcuna	Selahattin Pınar
Gel beklediğim sevgili akşamlar olunca	Evç	Curcuna	Selahattin Pınar
Gel benim nazlı kuşum, sen beni sar, okşa biraz	Muhayyer	Aksak	Hayri Yenigün
Gelmiyorsun yakıyor bağrımı hicranın eli	Hüzzam	Devrihindi	Marko Çolakoğlu
Gelmiyorsun yakıyor bağrımı hicranın eli	Kürdilihiczkar	Aksak	Cevdet Çağla
Gitsen bırakıp gönlümü ruhunda sesin var	Gülizar	Aksak Semai	Yücel Aşan
Gitsen bırakıp gönlümü ruhunda sesin var	Kürdilihiczkar	Türk Aksağı	Sadun Aksüt
Gitsen bırakıp gönlümü ruhunda sesin var	Kürdiliczkar	Türk Aksağı	Hasan Esen
Gittin adanın herşeyi,her zevki de gitti	Buselik	Semai	Yücel Aşan
Gittin adanın herşeyi, her zevki de gitti	Saba	Aksak	Hasan Akıncı
Gitti o güzel ,yadıma bir handesi kaldı	Hüzzam	Türk Aksağı	Burhan Darucu

Gitti o güzel yadıma bir handesi kaldı	Muhayyersünbüle	Sengin Semai	Sadi Işılay
Gizli derdimden haber ver sen o yâre ey saba	Saba	Ağır Aksak	Zeki Arif Ataergin
Gönlümde derin bir sızı vardır	Hüzzam	Curcuna	Selahattin Pınar
Gönlüm kuru bir gül gibi titrerken adında	Hüzzam	Türk Aksağı	Rıdvan Lale
Gönlüm kuru bir gül gibi titrerken adında	Süznak	Semai	Cevdet Çağla
Gönlümse eğer istediğin al senin olsun	Hicaz	Sengin Semai	Mustafa Nafiz Irmak
Gönülünden gönüle çağlar geçersin	Bayati	Düyek	Alaeddin Yavaşça
Gönülünden gönüle çağlar geçersin	Hüzzam	Aksak	Muzaffer İlkar
Gönülünden gönüle çağlar geçersin	Segah	Aksak	Hayri Yenigün
Gönül yarasından acı duyanlar	Hicaz	Curcuna	Selahattin Pınar
Gözlerim gözlerinin üstüne düşün yansın	Hicaz	Curcuna	Hayri Yenigün
Gözlerim gözlerinin üstüne düşün yansın	Muhayyer kürdi	Düyek	İsmail Birateş
Gözlerim gözlerinin üstüne düşün yansın	şevkefza	Curcuna	Sadun Aksüt
Gözyaşlarımız kalbime toplanmış emeldi	Evç	Türk Aksağı	Selahattin Pınar
Gurbette bir çiçek açmadı bu yaz	Muhayyer	Düyek	Haydar Telhüner
Hasretin bağrımı delip geçiyor	Hicaz	Düyek	Mustafa Nafiz Irmak

Hasta kalbimde açılmış ebedi bir yarasın	Uşşak	Aksak	Burhan Sesylmaz
Hasta kalbimde kanayan bir yarasın	Hicaz	Ağır Aksak	Selahattin Pınar
Hasta kalbimde kanayan bir yarasın	Kürdilihicazkar	Semai	Hayri Yenigün
Hasta kalbimde yanan derdi niçin anlamadın	Hüzzam	Curcuna	Kaptanzade Ali Rıza Bey
Hasta ruhumda bitmiyor derdin	Hüzzam	Değişmeli	Alaeddin Yavaşça
Her derde şifa göğsünü koklar bayılırdım	Hicazkar	Aksak	Kadri Şençalar
Her gün seni beklerdim o yollarda ümitsiz	Sûznak	Aksak	Sadun Aksüt
Hicranımı söyler sana udumdaki teller	Bestenigar	SenginSemai	Ali İçinger
Hicranlarımın ahı mı tutmuş seni zalim	Kürdilihicazkar	Aksak	Alaeddin Yavaşça
Hicranlarınla dopdoluyum, kalbim ağlıyor	Şevkefza	Aksak	Alaeddin Yavaşça
Hülyalı bahar gelse de kırlarda gezinsek	Buselik	Curcuna	Alaeddin Yavaşça
Hülyama doğan son güneşim-son hevesimdi	Hicaz	Türk Aksağı	Hüseyin Soysal
Hülyama doğan son güneşim-son hevesimdi	Rast	Yürüksemai	Münir Nurettin Selçuk
Hülya sarıyor akşamı rüzgarlar içinde	Kürdilihicazkar	Aksak	Ahmet Mükerrem
Hülya sarıyor akşamı rüzgarlar içinde	Saba	Sengin Semai	Rıdvan Lale
İnleyen kalbim benim artık emellerden uzak	Suznak	Devrihindi	Mustafa Nafiz Irmak

İnleyen kalbim benim artık emellerden uzak	Uşşak	Curcuna	Hayri Yenigün
Kanaryam güzel kuşum	Hicaz	Sofyan	Mustafa Nafiz Irmak
Kara sevda gibi ruhumda duran gözlerine	Hicaz	Aksak	Selahattin Pınar
Koklasam saçlarını bu gece ta fecre kadar	Nihavent	Aksak	Artaki Candan
Kumral saçını gölgesi hülyamı çiçekler	Hüzzam	Türk Aksağı	Mustafa Nafiz Irmak
Leyla gibi hiçkırסה ve mecnun gibi yansa	Hicaz	Türk Aksağı	Selahattin Pınar
Maziye karışmış sararm günleri andım	Hüzzam	Aksak Semai	Yücel Aşan
Maziye karışmış sararan günleri andım	Nihavent	Aksak	Rıfat Ayaydın
Maziye karışmış sararan günleri andım	Nihavent	Aksak	Rıfat Ayaydın
Mehpareler elinde kalmış şikeste gönlüm	Rast	Lengfahte	Münir Nurettin Selçuk
Mehtaba açıp kendimi inlerken uzakta	Mahur	Curcuna	Dürri Turan
Mehtapta geçen bir gecenin hatırasından	Hüseyini	Türk Aksağı	Rıdvan Lale
Mehtapta geçen bir gecenin hatırasından	Uşşak	Sofyan	Gevheri Osmanoğlu
Ne bahar alemi gördüm,ne yazın neşesini	Hüzzam	Aksak	Rıdvan Lale
Ne bahar alemi gördüm ne yazın neşesini	Şevkefza	Curcuna	Akın Özkan
Neydin güzelim sen dün gece neydin	Irak	Semai	Zeki. Arif Ataergin

Nideyim ben, nideyim ben	Evcara	Aksak	Hüseyin Tolan
Nideyim ben nideyim ben	Hicaz	Aksak	İsmail Demirkıran
Nideyim ben nideyim ben	Hicaz	Düyek	Sadun Aksüt
Niye bağrımda emeller gibi yandın bu gece	Kürdilihicazkar	Aksak	Neşat Halil
O dudaklar yine yaz geldide Bülbülleşiyor	Rast	Düyek	Sadettin Kaynak
O kızın geçti güzellik baharı	Hicaz	Sofyan	Yücel Aşan
O siyah gözlerini bir daha olsun göreyim	Hüzzam	Aksak	Sadettin Kaynak
Ömrünce görünsün bana çeşmindeki rüya	Evc	Sengin Semai	Yekta Akıncı
Ruhumda senden bir nale vardır	Acemkürdi	Yürük Semai	Cevdet Çağla
Ruhunda ölen nağmede sevda sesi var mı	Segah	Sengin Semai	Sadi Işılay
Sahilde saba rüzgarı ağlarken uyan sen	Saba	Sengin Semai	Mustafa Nafiz Irmak
Sana gönül verdim, beni bırakma	Karcıgar	Aksak	Selahattin Pınar
Sazımdaki her nağme hazin aşkıma ağlar	Zavil	.....	Isak Varon
Sazın gibi al sinene, vur kalbimi inlet	Suznak	Aksak	Cevdet Çağla
Sen geldiğin akşam açılır bağda çiçekler	Rast	Düyek	Alaeddin Yavaşça
Sen giderken bu gönül devleti nisyanı döner	Müstear	Aksak	Mustafa Nafiz Irmak
Sensiz bu sabah bir acı rüyayla uyandım	Süznak	Türk Aksağı	Mustafa Nafiz Irmak

Sensiz yaşamak bil ki ölümünden de acıymış	Süznak	Aksak	Alaeddin Yavaşça
Sevda ile dillendi bu son şarkı sesinle	Rast	Sengin Semai	Mustafa Nafiz Irmak
Sevdama yakın gel, beni eller gibi tutma	Uşşak	Curcuna	Artaki Candan
Sevgi dillerde yar gözümüzde rüyadır	Kürdilihicazkar	Yürük Semai	Münir Nurettin Selçuk
Sevgilim bu akşam gurüba kadar	Evç	Aksak	Nubar Tekyay
Seviyordum onu ruhumda kanarken yaralar	Hüzzam	Aksak	Selahattin Pınar
Seviyordum onu ruhumda kanarken yaralar	Süznak	Aksak	Reşat Aysu
Sızlayan kalbimi sev, ruhu nevazişle kanat	Hicaz	Sengin Semai	Selahattin Pınar
Solmuş yüzün artık seni hiç kimse beğenmez	Hüzzam	Türk Aksağı	Sadettin Arel
Solmuş yüzün artık seni hiç kimse beğenmez	Nihavent	Aksak	Hayri Yenigün
Sonbahar goncası mı göğsünün üstündeki gül	Süznak	Ağır Aksak	Mustafa Nafiz Irmak
Son hatıra aşkımda kalan bir sarı saçtı	Hüzzam	Türk Aksağı	Artaki Candan
Son şarkıların sesleri kopsun dudağından	Hicaz	Aksak	Alaeddin Yavaşça
Son ümidimde bitti kuş gibi uçtu gitti	Hicaz	Düyek	Sadettin Kaynak
Sormadın halimi hiç kalbimin esrarı nedir	Hüzzam	Aksak	Selahattin Pınar
Söndü yadımda akisler gibi aşkın seheri	Evcara	Aksak	Selahattin Pınar

Şakrak sesinin yaktığı avare gönüller	Hüseyni	Sengin semai	Lemi Atlı
Şu yollar uzar gider	Hicaz	Sofyan	Sadi Işıl
Uyuturken beni sevdası ipek bir kanadın	İsfahan	Aksak	Hayri Yenigün
Ümidim öldü artık sevmeyen bir kalp için yandı	Nihavent	Düyek	Hayri Yenigün
Ümidim öldü artık sevmeyen bir kalp için yandım	Uşşak	Aksak	Lemi Atlı
Yadında mıdır, gizli emellerle yanardık	Dilkeş haveran	Aksak	Alaeddin Yavaşça
Yaksan bile sen gönlümü bir zerre gamım yok	Rast	Curcuna	Alaeddin Yavaşça
Yalnız benim ol el yüzüne bakma sakın	Nihavent	Aksak	Süleyman Mertkanlı
Yalnız benim ol el yüzüne bakma sakın	Rast	Curcuna	Selahattin Pınar
Yalnız onu sevdim o hayalimdeki kuştı	Hüseyni	Curcuna	Yücel Aşan
Yıllarca seviştik, bana her erdini verdi	Karcıgar	Curcuna	Selahattin Pınar

Tablo 2. Eserlerinde Mustafa Nafiz Irmak In Güftelerini Kullanan Bestekarlar

GÜFTEKAR	GÜFTE SAYISI
Ahmet Aksoy	1 güfte
AkınÖzkan	1 güfte
Alaeddin Yavaşca	1 güfte
Ali İçinger	2 güfte
Ali Rıza Bey (kaptanzade)	1 güfte
Amir Ateş	1 güfte
Artaki Candan	5 güfte
Avni Öztürk	1 güfte
Bekir Sıtkı Sezgin	1 güfte
Burhan Durucu	1 güfte
Cevdet Çağla	6 güfte
Dürri Turan	4 güfte
Emin Ongan	1 güfte
Hasan Akıncı	1 güfte
Hasan Esen	1 güfte
Haydar Telhüner	1 güfte
Hayri Yenigün	12 güfte
Hrant Kelkiloğlu	1 güfte
Hüseyin Sadettin Arel	1 güfte
Hüseyin Soysal	1 güfte
Hüseyin Tolon	2 güfte
İsmail Birateş	1 güfte
İsmail Demirkıran	1 güfte
İsmail Hakkın Özkan	2 güfte
Kadri Şençalar	1 güfte
Lem'i Atlı	3 güfte
Marko Çolakoğlu	1 güfte
Muzaffer Birtan	1 güfte
Muzaffer İlkar	1 güfte
Münir Nureddin Selçuk	5 güfte
Necmettin Hakkı İzmirli	1 güfte
Nubar Tekyay	2 güfte
Refik Fersan	1 güfte
Rıdvan Lale	5 güfte

Rıfat Ayaydın	1 güfte
Rüşdü Eriç	2 güfte
Sadeddin Kaynak	5 güfte
Sadi Işlay	5 güfte
Sadun Aksüt	4 güfte
Selahattin Pınar	26 güfte
Süleyman Mertkanlı	1 güfte
Şerif içli	2 güfte
Şükrü Tunar	2 güfte
Teoman Alpay	1 güfte
Ümit Mutlu	1 güfte
Yekta Akıncı	1 güfte
Yücel Aşan	9 güfte
Zeki Arif Ataergin	2 güfte
Ahmet Aksoy	1 güfte
AkınÖzkan	1 güfte
Alaeddin Yavaşça	1 güfte
Ali İçinger	2 güfte
Ali Rıza Bey (kaptanzade)	1 güfte
Amir Ateş	1 güfte
Artaki Candan	5 güfte
Avni Öztürk	1 güfte
Bekir Sıtkı Sezgin	1 güfte
Burhan Durucu	1 güfte
Cevdet Çağla	6 güfte
Dürri Turan	4 güfte
Emin Ongan	1 güfte
Hasan Akıncı	1 güfte
Hasan Esen	1 güfte
Haydar Telhüner	1 güfte
Hayri Yenigün	12 güfte
Hrant Kelkiloğlu	1 güfte
Hüseyin Sadettin Arel	1 güfte
Hüseyin Soysal	1 güfte
Hüseyin Tolon	2 güfte
İsmail Birateş	1 güfte

İsmail Demirkıran	1 güfte
İsmail Hakkın Özkan	2 güfte
Kadri Şençalar	1 güfte
Lem'i Atlı	3 güfte
Marko Çolakoğlu	1 güfte
Muzaffer Birtan	1 güfte
Muzaffer İlkar	1 güfte
Münir Nureddin Selçuk	5 güfte
Necmettin Hakkı İzmirli	1 güfte
Nubar Tekyay	2 güfte
Refik Fersan	1 güfte
Rıdvan Lale	5 güfte
Rıfat Ayaydın	1 güfte
Rüşdü Eriç	2 güfte
Sadeddin Kaynak	5 güfte
Sadi Işılay	5 güfte
Sadun Aksüt	4 güfte
Selahattin Pınar	26 güfte
Süleyman Mertkanlı	1 güfte
Şerif içli	2 güfte
Şükrü Tunar	2 güfte
Teoman Alpay	1 güfte
Ümit Mutlu	1 güfte
Yekta Akıncı	1 güfte
Yücel Aşan	9 güfte
Zeki Arif Ataergin	2 güfte

Toplam: 138 güftesi başka besteciler tarafından bestelenmiştir.

Tablo 3. Mustafa Nafiz Irmak'ın Eserlerinde Kullandığı Aruz Vezinleri

ARUZ VEZİNLERİ	GÜFTE SAYISI
Feilatün mefailün feilün	1 güfte
Mefailün mefailün mefailün mefailün	1 güfte
Meḥ'ülü failâtü meḥâilü fâilün	1 güfte
Feilâtün feilâtün feilâtün feilün	1 güfte
Müstef'ilatün fe'ülün müstef'ilün feülün	1 güfte
Müstef'ilatün müstef'ilatün	1 güfte
Failatün failatün failatün feilün	2 güfte
Failatün failatün failatün failün	7 güfte
Feilatün feilatün feilatün feilün	9 güfte
Failatün feilatün feilatün feilatün feilün	12 güfte
Meḥ'ülü meḥâilü meḥâilü feülün	55 güfte

(Bestekar feilatün mefailün feilün vezninde sadece bir eser yazmış, (Melankoli) bu eserini bestelememiştir.)

Tablo 4. Mustafa Nafiz Irmak'ın Güftelerinde Kullandığı Hece Vezinleri

HECE SAYISI	HECE ÖLÇÜSÜ	GÜFTE SAYISI
4+4	8'li hece vezni	1 güfte
6+4	10'lu hece vezni	10 güfte
7+5	12'li hece vezni	1 güfte
7+7	14 'lü hece vezni	7 güfte

Bestelenmeyen melankoli eserini düşersek toplamda 109 eseri bestelenmiştir.

TRT Repertuarında yer alan incelediğim eserlerden “Anladım sevmeyeceksin beni sen nazlı çiçek” 14 ‘lü hece ölçüsü (4+3+4+3 duraklı) ve “ Bir kır çiçeğinden daha tazesin” adlı eser (6+5 duraklı) hece ölçüsüyle yazılmıştır.

Tablo 5. Mustafa Nafiz Irmak’ın Güftesi ve Bestesi Kendisine Ait Olan Eserleri

ŞARKILAR	MAKAMI	USULÜ
Ümitsiz bir sevişle zülfüne dil bağlayanlar var	Suznak	Curcuna
Hasretin bağrımı delip geçiyor	Hicaz	Düyek
Sahilde saba rüzgarı	Saba	Senginsemai
Gönülde bir ateş yakalım dedi	Karcığar	Aksak
Gönlümse eğer istediğin al senin olsun	Hicaz	Senginsemai
Sebep sensin gönülde ihtilale	Şevkefza	Curcuna
Sonbahar goncası mı göğsünün üstündeki gül	Suznak	Ağıraksak
Sensiz tadı yok baharında kışında	Hicaz	Türk aksağı
Kalbimde açtığın yâre derindir	Hicaz	Düyek
Günlerce okşayıp avuttun beni	Hüzzam	Curcuna
Sen gidersen bu gönül devleti nisyana döner	Müstear	Aksak
Kanaryam güzel kuşum	Hicaz	Sofyan
Sensiz bu sabah acı bir rüyayla uyandım	Süznak	Türk aksağı
Sonbahar goncası mı göğsünün üstündeki gül	Süznak	Ağır aksak
Mecnun olup gönlümü abad etsem	Bayati-araban	Aksak
Yalvardı gözüm gözlerine ağladı durdu	Hicaz	Türk aksağı
Beni unutma ki sana yanmışım	Hüzzam	Düyek
Gidelim nice bir senden uzak günleri saysın	Hüzzam	Sengin semai
Yokmuş o hayal ettiğimiz aleme yol	İsfahan	Aksak
Bir kuş uçmaz kervan geçmez ellerde	Karcığar	Aksak-curcuna
Gülmezse yüzüm goncaların kalbi kan ağlar	Karcığar	Aksak-semai
Gözlerim arıyor seni her yerde	Saba	Aksak
Kalbime hasretin zehri döküldü	Saba	Curcuna
İnleyen kalbim benim artık emellerden uzak	Süznak	Devr-i hindi

Tablo 6. Basit Tesadüfi Yöntemiyle Seçilmiş 13 Eser

REPERTUVAR NO	ŞARKI ADI	MAKAMI	USULÜ	BESTECİ
7257	Koklasam saçlarını ta fecre kadar	Nihavend	Aksak	Artaki Candan
4089	Ey gonca neden gül yüzünün rengi sararmış	Rast	Sengin Semai	Yücel Aşan
2120	Bir kır çiçeğinden daha tazesin	Nihavend	Düyek	Sadi Işıl
7507	Maziye karışmış sararan gülleri andım	Hüzzam	Aksak Semai	Yücel Aşan
4575	Gecenin matemini aşkima örtüp sarayım	Hüzzam	Curcuna	Selahattin Pınar
8003	O dudaklar yine yine yaz geldi de	Rast	Düyek	Sadettin Kaynak
4936	Gitsen bırakıp gönlümü ruhunda sesin var	Kürdilihicazkar	Aksak	Hasan Esen
9266	Sazın gibi al sinene vur kalbimi inlet	Süznak	Aksak	Cevdet Çağla
471	Anladım sevmeyeceksin beni sen nazlı çiçek	Hicaz	Curcuna	Selahaddin Pınar
10117	Son ümidim de bitti kuş gibi uçtu gitti	Hicaz	Düyek	Sadettin Kaynak
9735	Sevda ile dillendi bu son şarkı sesinle	Rast	Sengin Semai	M.Nurettin Selçuk
827	Ateşin gözlerini ruha kemend etme sakın	Mahur	Semai	Sadi Işıl
473	Anladın da derdime bir lahza derman olmadın	Uşşak	Müsemmen	Rüştü Eriç

Mustafa Nafiz Irmak'ın sözleri kendisine, bestesi diğer bestekarlarca bestelenmiş, basit tesadüfi yöntemi ile seçilmiş, on üç eserinin, üçü Rast, ikisi Hicaz, ikisi Nihavend, ikisi Hüzzam , biri Kürdilihicazkar, biri Süznak, biri Mahur, biri Uşşak makamındadır.

Seçilen on üç eserde Osmanlıca –Farsça sözcükler kullanılmıştır.

Sözcükler ve günümüz karşılıkları aşağıda açıklanmıştır.

Tablo 7. Sözcükler ve Günümüz Karşılıkları

SÖZCÜK	ANLAMI
Fecr (fecir)	Tan vakti
Mazi	Geçmiş
Hale	Ayın çevresindeki ışık halkası
Hüsn-ü	İyi huy
Elemlî	Kederli
Matem	Yas
Nurdan	Pembe
Hülya	Tatlı Düş, Hayal
Lakin	Fakat, Ama
Giryân	Ağlamaklı
Mehtab	Ay ışığı
Hicran	Bir kimseden bir yerden ayrılmak
Yad etmek	Anmak
Lahza	Zamanın bölünemeyecek kadar kısa parçası
Şifayab	Şifa yapmak, İyileşmek
Bahtiyar	Mutlu
Mihnet	Üzüntü, Sıkıntı
Kemend etmek	İdam etmek için Yağlı Kayışı boyuna geçirmek
Bend etmek	Kendine bağlamak
Leyla	Çok içip aşırı ölçüde sarhoş olan kimse

SONUÇ

Tablo 8. Sözcük Sıklığı ve Konu Kategorilerine Göre Sözcük Dağılımı

Kategori	Sözcük sıklığı	Toplam
Doğa-çiçek Hayvan	Gül(5), gonca(3), bülbül(3), çiçek(2), güneş (2), kır, su, mehtap, kuş, uçmak, ateş	21
Duyu, algı, his Organ	Göz(4), dudak(2), yüz(2), beniz(2), duymak, doymak, sıcak, kirpik, dil, koklamak, alın gözyaşı,içmek, yanak	22
Acı, dert, üzüntü	Hicran(4), bırakmak(3), dert(2), kanamak(2), zehir(2), acı(2), sararmak(2), matem(2), anmak(2), yanmak(2), yalvarmak(2), nemli, yorgun, elem, tutuşmak, şifasız, esir, vur, sevmemek, hasta, ölmek, ümit, yalan, avunmak, mihnet, isyan, ağlaşmak, unutturmak, leyla, öksüz, harab etmek, giryana, yıkmak	47
Toplumsal ilişki	Gitmek(5), neşe(3), çılgın(2), gelmek(2), bilmek(2), sarmak(2), bulmak(2), yad etmek, sunmak, imrenmek, geçmek, zalim, dalmak ,çalmak, hüsn-ü, hece, gizli, akmak, karışmak, oyalanmak, örtmek, açılmak, anlamak, nazlı, şifayab, emel, dillenmek	38
Sevgi-aşk	Ruh(7), sevda(5), kalp(4), gönül(2), heves (2),aşk, güzel, gülüm, sine, sevmek, sevişmek, hayal, zülf, bend etmek,	29
Sayı, renk, zaman	Mazi(3), renk(3), gece(2), lahza(2), şafak, siyah, nurdan, beyaz, son	15
Ses	Ses(4), şarkı(3), dinletmek, nağme, dinlemek	10

Mustafa Nafiz Irmak'ın TRT repertuarında bulunan sözleri kendisine ait olan, on üç eserinde yer alan kavram/sözcükler, bunların sıklığı ve kavram içeriklerinden oluşturulan kategoriler yukarıdaki tabloda yer almaktadır.

Buna göre;

Mustafa Nafiz Irmak eserlerinde “acı, dert, üzüntü“ kategorisindeki sözcükleri sıklıkla kullanmaktadır. Bu kategori içerisinde sırasıyla “hicran” ve “bırakmak” sözcükleri öncelik taşır.

İkinci sırada “toplumsal ilişki” kategorisi gelmektedir. Bu kategori içerisinde de sırayla “gitmek” sözcüğü 5 defa kullanılmış olup ardından “neşe” sözcüğü gelmektedir.

Üçüncü sırada yer alan “sevgi-aşk” kategorisinde en çok kullanılmış olan üç sözcük sırasıyla “ruh”, “sevda”, “kalp” sözcükleridir.

Dördüncü sırada “duyu-algı-his-organ” kategorisindeki sözcüklerin kullanım sıklığı sırasıyla “göz, “dudak”, yüz” sözcüklerinden oluşmaktadır. “doğa-hayvan ve çiçek”i anlatan sözcükler beşinci sırada olup en sık kullanılanları “gül”, “gonca”, “bülbul” dür.

Altıncı sırada yer alan “sayı, renk, zaman” kategorisinde yer alan ilk üç sözcük “mazi”, “renk”, “gece” sözcükleridir.

Son sırada “müzik” kategorisi yer almaktadır. Buradaki sözcükler kullanım sıklığı sırasıyla, “ses”, “şarkı”, “dinletmek” sözcükleridir.

Mustafa Nafiz Irmak'ın on üç eserinde yer alan toplam 183 sözcük' ün 113 'ü birbirinden farklıdır. Buna göre, Mustafa Nafiz Irmak'ın sözcük dağarcığı ortalaması $113:183=0,620$

Bu sözcük oranı sadece on üç eser üzerinde uygulanan bu çalışmaya göre değerlendirildiğinde çok yüksek bir rakamdır. Nitekim Dede Efendi hakkında yapılan içerik çözümlemesi çalışmasında bu oran 0,555 çıkmıştır. Neşet Ertaş'ın kelime dağarcığı araştırmasında sonuç 0,410 çıkmıştır.

Çalışmayı incelediğimizde İrmak'ın en çok toplumsal ilişkiler ve aşk konusunda eserler ortaya koyduğunu görmekteyiz. Eserlerinde Osmanlıca ve Farsçayı ustaca kullanması yaşadığı dönemle ilintilidir.

Mustafa Nafiz bir divan şairidir. Şiirlerinde Mersiye, gazel, tahmis, ruba'î, beyit, şarkı formu gibi Divan edebiyatına ait nazım şekillerinin her türlüyle karşılaşmaktayız. Ayrıca tekke edebiyatının nazım türlerinden olan ilahi, halk edebiyatının nazım şekillerinden olan koşma ve divan gibi türlerde de hece vezni ile bir çok şiirler yazmıştır.

Mustafa Nafiz İrmak bir çok söz yazarının edebi olarak beğendiği şiirlerini bestelemiş, bestecilere de edebi değeri yüksek güfteler yazarak onların eserlerini ölümsüzleştirmiştir.

Onu, çağındaki diğer şairlerden ayıran özelliği iyi bir güfte şairi olmasıdır.

Dönemin en meşhur bestakârları Mustafa Nafiz İrmak'ın güftelerini alabilmek için yarışmış, hatta güftelerinin bestelenme sayısına baktığımızda bir güfte başka başka besteciler tarafından birkaç defa bestelenmiştir.

Şiirlerinde içtendir, samimidir. Heyecanını, üzüntüsünü, sevincini, kavuşamadığı aşklarını güftelerine ve bestelerine aktarmıştır.

KAYNAKÇA

- Aries, Philip (1973). “*Interaction Patterns and Themes of Male Female and Mixed Groups*” Beyond sex Roles (ed. Alice G. Sorgent) St.paul
- Bulut, Mustafa Hilmi (2010). *Müzik Bilimsel Araştırma Yazıları*, Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları
- Çelebi, Nilgün (2001). “*Sosyoloji ve Metodoloji Yazıları*”, Anı yayıncılık Ankara s. 140
- Eserpek, Altan (1981). *Sosyoloji*, Ankara Üniversitesi D.T.C.F Yayınları. Ankara
- Fichter, Joseph (2002). *Sosyoloji nedir?* (Çev: Nilgün Çelebi) Anı Yayıncılık Ankara
- HABERMES, Jürgen (2001). *İletişimsel Eylem Kuramı* (Çev: Mustafa Türel) İstanbul Kabalcı Yayınevi
- Kalaycıoğlu, Rahmi (1965). *Türk Musikisi Bestekarları Külliyyatı* s.17
- Karakoyunlu, Yılmaz (1964). söyleşi
- Kaya, Yalçın Ahmet (2000). Yerel Medya Semineri Muğla
- Mcquail Denis ve Windohl Sven (1994). *İletişim Modelleri* (Çev: Uğur Demiray) Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yayınları
- Melischek, Ge (1984). *Cultural Indicators*, Vienna Austrian Academy of Sciences
- Özer, Yetkin (1997). *Bilim Perspektifinde Müzik*, İzmir Dokuz Eylül Yayınları s.9,25,
- Özer, Yetkin (2002). *Müzik Etnografisi* Dokuz Eylül Yayınları İzmir
- Özkan, Hakkı İsmail (2006). *Türk Musikisi Nazariyatı ve Usulleri* Ötüken Neşriyat İstanbul s. 217,4
- Öztuna, Yılmaz (2000). *Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi Atatürk Kültür Merkezi Yayınları* 157/4 Ankara
- Yılgın, Sezen (2001). İTÜ TMDK “Mustafa Nafiz İrmak’ın edebi şahsiyeti Bitirme Ödevi İstanbul
- Yılgın, Sezen (2001). Nuri Osman Özpekel İle Özel Görüşme, İstanbul.

Yılgın, Sezen (2001). –Erol Sayan İle Özel Görüşme, İstanbul.

Yunusoğlu, Okan (2006). Necdet Yaşar İle Özel Görüşme, İstanbul.

EKLER

Ek 1. İçerik Çözümlemesi Yapılan Şarkılar

Nota 1. Hicaz Şarkı

471

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TÜRK SANAT MÜZİĞİ NO:1392

HİCAZ ŞARKI

USÖLÜ CURCUNA

ANLADIM SEVMEMEĞİSİN BENİ SEN NAZLI ÇİÇEK

MÜZİK: SELÂHADDİN PINAR

SÖZ: M. NÂFİZ IRMAK

♩:140

AN-LA-DİM SEV-ME-YE-CEK-SİN BE-Nİ SEN NAZ-LI Çİ-CEK
HAS-TA GÖN-LÜM Yİ-NE SEN-SİN Yİ-NE HİC-RÂ-NI Nİ-Nİ YAL-BE-Nİ BİR LÂH-ZA Şİ-FÂ-NİZ YÂB CE-E KE-CEK DE-CEK
BEL-Kİ RÜ-HUM SE-Nİ ÇİL-GİN CA SE-YER-KEN Ö-LE-CEK

ANLADIM SEVMEMEĞİSİN BENİ SEN NAZLI ÇİÇEK
HASTA GÖNLÜM YİNE HİCRÂNINI YALNIZ ÇEKECEK
BELKİ RÜHÜM SENİ ÇIĞINCA SEYERKEN ÖLECEK
YİNE SENSİN BENİ BİR LÂHZA ŞİFÂ-YÂB EDECEK
MUSTAFA NÂFİZ IRMAK

şifâyâ etmek uyulmuşna hasta.
Lâhza kurlarına

Nota 2. Mahur Şarkı

MAHUR ŞARKI
Usulü: Senai (Söz ...)
Ateşin gözlerini ruha kemend etme sakın Beste: Sâdi İyilay
Odlu: N. Hafiz İsmak

A - te - şin göz - le - ri - ni ru -
ha ke - mend et - me sa - kın
Be - ni Ley - lâ gi - bi sen sül - fü - ne
bend et - me se - kin
[Söz]
Ke - na - yan göz - lü - mü şü - şü - bü - ra -
kap git - me sa - kın

Ateşin gözlerini ruha kemend etme sakın
Beni Leylâ gibi sen sülûne bendetme sakın
Kayan gözünü öksüz bırakıp gitme sakın
Beni Leylâ gibi sen sülûne bendetme sakın

Nota 3. Saba Şarkı

4088. ■

SABA ŞARKI

Usulü: Dâryek   Ey gonca neden gül yüzünün rengi sararmış   Güfte: M. N. İrmak
Beste: Ümit Mutlu

ky gon - ca ne den gül yü - sü - nün ren -
gi sa rar - mış gi sa rar - mış
Kir - pik - le - ri - nin ha - le - si bil -
Duy - dum ki si - yah göz - le - ri - nin
mem ni - ye nem - li li
ma - te mi var - mış
Sev - da - li bir ak - şam gü - ne - şİ
ru - hu - mu sar - mış
yor - gun se si nin şar - ki - sı
hüz - nün - den e lem - li

Ey gonca neden gül yüzünün rengi sararmış
Kırpıklarının hâlesi bilmen niye nemli
Sevda!ı bir akşam güneşi ruhumu sarmış
Yorgun sesinin şarkısı hüznünden elemli
Duydum ki siyah gözlerinin mâtemi varmış.

Nota 4. Hüzam Şarkı Gecenin Matemini Aşkima Örtüp Sarayım

T R T MÜZİK DAİRESİ
BAŞKANLIĞI YAYINLARI

TSM Repertuar No : 4575

HÜZZÂM ŞARKI
GECENİN MÂTEMİNİ AŞKIMA ÖRTÜP SARAYIM

USÛLÜ : Cürcuna

MÜZİK : Selâhattin PINAR
SÖZ : Mustafa Nâfiz IRMAK

GE CE NİN MÂ TE MI NI AŞ KI MA
ÖR TÛP SA RA YIM
(SAZ ...) GIT TIN AR
TIK SE Nİ BEN NER DE BU LUP
YAL VA RA YIM (SAZ ...)
GIT TIN AR TIK SE Nİ BEN
NER DE BU LUP YAL VA RA YIM SON

Nota 5. Hüzam Şarkı 2 Gecenin Matemini Aşkima Örtüp Sarayım

GEÇENİN MÂTEMİNİ AŞKIMA ÖRTÜP SARAYIM
- 2 -

4575

(SAZ - - - - -) ŞİM Dİ BEN TİP Kİ Şİ FÂ
SİZ (SAZ - - - - -) KA NA YAN BİR
YA RA YİM (SAZ - - - - -) ŞİM Dİ BEN
TİP Kİ Şİ FÂ SİZ KA NA YAN
BİR YA RA YİM (SAZ - - - - -)

GEÇENİN MÂTEMİNİ AŞKIMA ÖRTÜP SARAYIM
GİTTİN ARTIK SENİ BEN NERDE BULUP YALVARAYIM
ŞİMDİ BEN TİPKİ ŞİFASIZ KANAYAN BİR YARAYIM
GİTTİN ARTIK SENİ BEN NERDE BULUP YALVARAYIM

GEÇENİN

Nota 6. Kürdi'li Hicazkar Şarkı

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TÜRK SAN'AT MÜZİĞİ No: 1055

4 9 3 6.

USÖLÜ : AKSAK
♩ .76

KÜRDİ' Lİ HICAZKÂR ŞARKI
(GİTSEN BIRAKIP GÖNLÜMÜ RUHUMDA SESİN VAR)

MÜZİK : HASAN ESEN

SÖZ : M.N. İRMAK

GİT SEN Bİ RA KIP GÖN LÜ MÜ RU HUM DA SE SİN
(Saz.....)
VAR GİT SEN Bİ RA KIP
GÖN LÜ MÜ RU HUM DA SE SİN VAR
(Saz.....)
HÜL YÂ MI YA KAN BİR DÜ DA ĞİN BİR NE FE SİN VAR
(Saz.....)
HÜL YÂ MI YA KAN BİR DÜ DA ĞİN BİR NE FE SİN VAR SON
(Saz.....)
YIL LAR GE Cİ YOR BEN Yİ NE SEV DÂ NA E Sİ
RİM LÂ KİN NE A MAN SIZ VE NE ZÂ
LİM HE VE SİN VAR

GİTSEN BIRAKIP GÖNLÜMÜ, RUHUMDA SESİN VAR,
HÜLYAMI YAKAN BİR DÜDAGIN BİR NEFESEN VAR

Nota 7. Nihavend Şarkı Bölüm 1

T.R.T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TÜRK SANAT MÜZİĞİ No : 1182

7 2 5 7

MÜZİK : ARTAKİ CANDAN

SOZ : MUSTAFA NÂFİZ İRMAK

USÛLÜ : ANSAR

NIHÂVEND ŞARKI

KOKLAŞAM SAÇLARINI BU GECE TÂ FİREDE KANAR

♩ = 146

(Saz .....)

KOK.LA.SAM SAÇ.LA.RI.NI BU GE.CE TÂ

(Saz .....)

FEC.RE.KA.DAR FEC.RE.KA.DAR

(Saz .....)

A.CI DUY.SAN GÖ.ZÜ.NÜN REN.Gİ.NE

(Saz .....)

DAL.SAM DA SE.NİN A.CI DUY.SAM

GÖ.ZÜ.NÜN REN.Gİ.NE DAL.SAM

(Saz .....)

DA SE.NİN (Son) KA.NA.TIR

RÜ.HU.MU MÂ.Zİ DE KA.LAN HÂ.

(Saz .....)

Tİ.RA.LAR KA.NA.TIR

RÜ.HU.MU MÂ.Zİ DE KA.LAN HÂ.

(Saz .....)

Tİ.RA.LAR DO.YA.MAM ÖM.RÜ.ME BEN

Nota 8. Nihavend Şarkı Bölüm 2

7257

NİHÂVEND ŞARKI
KOKLASAM SAÇLARINI BU GECE TÂ FECRE KADAR
(Şahîte 2)

(Söz .....)

KAL - BI - NI ÇAL - SAM DA SE - NİN

DO - YA - MAM ÖM - RÜ - ME BEN KAL - BI - NI ÇAL - SAM

Amnağmesi.....

DA SE - NİN

uyuk

KOKLASAM SAÇLARINI BU GECE TÂ FECRE KADAR,
ACI DUYSAM GÖZÜNÜN RENGİNE DALSAM DA SENİN.
KANATIR RŪHUMU MÂZÎDE KALAN HATIRALAR,
DOYAMAM ÖMRÜME BEN KALBİNİ ÇALSAM DA SENİN.

VEZİN : Fe'îlâtün / Fe'îlâtün / Fe'îlâtün / Fe'îlün.

FECR : GÜNEŞ DOĞMADAN ÖNCEKİ AYDINLIK
MÂZÎ : GEÇMİŞ ZAMAN

Nota 9. Nihavend Şarkı: Maziye Karışmış Sararan

NIHAVENT ŞARKI
MAZİYE KARIŞMIŞ SARARAN 7 5 0 6.

AKSAK RİF'AT AYAYDIN

MA ZI YE KA RİS MİS SA RA RAN - SAZ -
GÜN LE Rİ AN DİM - SAZ - GÜN LE Rİ AN
BİR DEN DAM A CI BİR BİR DA M A LA YA SİN
HİS LE TU TUS MİS Gİ Bİ YAN ZEH Rİ Nİ İŞ MİS Gİ Bİ YAN YA LAN
DİM - SAZ - AH YAN YA LAN DİM - SAZ -
RÜ HÜM DA BE YAZ BİR GE CE NİN NES E Sİ VAR KEN - SAZ -
NES E Sİ VAR KEN - SAZ -
KODAYA - ARANAME. İR

MAZİYE KARIŞMIŞ SARARAN GÜNLERİ ANDIM
BİRDEN ACI BİR HİSLE TUTUSMUS GİBİ YANDIM
RUHUMDA BEYAZ BİR GEÇENİN NES'ESİ VARKEN
BİR DAMLA YASIN ZEHRİNİ İCTİM OYALANDIM

Nota 10. Rast Fantezi Bölüm 1

8003
Düyek

RAST FANTEZİ
O DUDAKLAR YİNE YAZ GELDİ DE BÜLBÜLEŞİYOR
- 1 -

Beste: Sâdettin KAYNAK
Güfte: Mustafa Nâfız IRMAK

ARANAĞMESİ (Mısrâfı Sazlar)
(Yavlı Sazlar)
(Mısrâfı Sazlar)
(Mısrâfı Sazlar)
(Heraher)

O du- dak- lar yi- ne (SAZ) yi- ne yaz gel- di de (SAZ)
bül- bül- le- şı- yor

1. 2.

Âh! (SAZ) Âh! (SAZ) (SAZ) Âh!
(SAZ) Âh! (SAZ) Âh! (SAZ) Âh!
(SAZ) Âh! (SAZ) Âh! (SAZ) Âh!
Ha Ha! (SAZ) Ha Ha! (SAZ) Ha Ha Ha Ha Ha Ha!
(SAZ) Ha!Ha! (SAZ) Âh! O ya- nak- lar
(Yürükçe/gerük)
(SAZ) ne gü- zel- de (SAZ)

Nota 11. Rast Fantezi Bölüm 2

RAST FANTEZİ
O DUDAKLAR. YİNE YAZ GELDİ'DE BÜLBÜLLEŞİYOR
- 2 -

8003 Sâdetin KAYNAK

A - çı - lıp gül - gül - gül - le - şı - yor
Gü - lü - yor - sun gü - lüm (SAZ) Gü - lü - yor - sun
gü - lüm (SAZ) Ha! Ha Ha Ha Ha! (SAZ) Ha!
Ha Ha Ha Ha! (SAZ) Ha! Ha Ha Ha Ha Ha Ha!
Ha Ha Ha Ha Ha Ha! (Ağır) (SAZ)
Gü - lü - yor - sun sa - na (SAZ) bül -
bül - bül ba - ka - rak (Dünyanın PEŞİN Sazlarla)
im - re - ni - yor (SAZ)

O dudaklar yine yaz geldi de bülbülleşiyor
O yanaklar ne güzeldi, açılıp gülleşiyor
Gülüyorsun gülüm
Gülüyorsun, sana bülbül bakarak imreniyor.

Mustafa Nâfiz IRMAK

İki Ca çalması için yeniden düzenlendi
Sadat Kaplan tarafından

Nota 12. Süznak Şarkı

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TÜRK SANAT MÜZİĞİ NO:1998

9 2 6 6 . 1

SÜZNAK ŞARKI

USÛL : AKSAK
♩ = 144

SÄZİN GİBİ AL SİNENE, VUR KALBİMİ İNLET

MÜZİK: CEYDET ÇAĞLA
SÖZ : M. NÂFİZ IRMAK

SÄ- ZİN Gİ- Bİ AL Sİ- NE- NE
VUR KAL- Bİ- Mİ İN- LET VUR KAL- Bİ- Mİ İN-
1. (saz) 2. (saz)
LET LET (saz)
MEH- TAB- DA BU AK- ŞAM
BA- NA SON ŞAR- KI- Nİ DİN- LET
BA- NA SON ŞAR- KI- Nİ DİN- LET (SON)
1. (saz) 2. (saz)
HER NAĞ- ME- DE MÄ- Zİ- (DE- Kİ HİC- RAN-)
LA- RI YÄ- DET (saz)
HİC- RAN- LA- RI YÄ- DET (SON)

SÄZİN GİBİ AL SİNENE, VUR, KALBİMİ İNLET
MEHTABDA BU AKŞAM BANA SON ŞARKINI DİNLET
HER NAĞMEDE MÄZİDEKİ HİCRANLARI YÄDET
MEHTABDA BU AKŞAM BANA SON ŞARKINI DİNLET
MUSTAFA NÂFİZ IRMAK

VEZİN: MeFİĞÜ / meBİĞÜ / meBİĞÜ / teDİĞÜn

Nota 13. Rast Şarkı

RAST ŞARKI

9735. İ

MÜNİR N. SELÇUK

SENCİN SEMAİ

SEVDA İLE DİLLENDİ BU SON ŞARKI SESİNLE

SEV - DA İ - LE DİL - LEN Dİ - BU SON
ŞAR - KI - SE - SİN - LE LE
İS - YA - NI - BI - RAK GEL - DE - BU SON BES - TE - Yİ - DİN -
LE İS - YA - NI - BI - RAK - GEL - DE - BU SON -
BES - TE - Yİ - DİN - LE
RU - HUM - DA - KI - DERT - BİR GE - CE AĞ -
LAŞ SA - SE - NİN - LE
HİC - RA - NI U - NUT - TUR BA - NA - ÇIL
GIN - HE - VE - SİN - LE

SEVDA İLE DİLLENDİ BU SON ŞARKI SESİNLE
İSYANI BIRAK GELDE BU SON BESTEYİ DİNLE
RUHUMDAKI DERT BİR GECE AĞLAŞA SENİNLE
HİCRANI UNUTTUR BANA ÇILGIN HEVESİNLE

Nota 14. Nihavend Şarkı: Bir Kır Çiçeğinden Daha Tazesin

DÜYEK

NİHÂVEND ŞARKI

MÜZİK: Sadi Işıl
(1889-1969)
SÖZ: M.Nafiz İrmak

SÜRE: 2'30" ♩=144

Bir kır çiçeğinden daha tazesin

Bir kır çiçeğinden daha tazesin
dişin de bül bülün hece
si giz li, dişin de bül bül
lün hece si giz lün li. Ru hu ma
su gi bi a kı yor se sin,
ru hu ma su gi bi a kı yor se
sin. Bir de met neş' e sin gon
ca be niz li, bir de met neş' e sin gon
ca be niz li. Yü zün de o

SAZ

SAZ

Curcuna SAZ 180

renk ne gül mü şafak mı,
kâkülün alnında nurdan
duvak mı? Gözlerin güneş den
daha sıcak mı?

Bir kır çiçeğinden daha tazesin
Dilinde bülbülün hecesi gizli
Ruhuma su gibi akıyor sesin
Bir demet neşesin gonca benizli
Yüzünde o renk gül mü şafak mı,
Kâkülün alnında nurdan duvak mı,
Gözlerin güneş den daha sıcak mı?
Bir demet neşesin gonca benizli.

MUSTAFA NAFİZ IRMAK

Nota 15. Zirgüleli Hicaz Şarkı: Son Ümidim De Bitti

TRT REP. NO: 10117

ZİRGÜLELİ HİCAZ ŞARKI

SON ÜMİDİM DE BİTTİ

GÜFTE : Mustafa Nâfiz IRMAK

BESTE : Sâdettin KAYNAK

USÛLÜ : DÜYEK

(ARANAĞME)

Son ü mî dim de bit ti (Saz) Kuş gi bi uç tu git ti (Saz)
Ge ri ka lan hep ya lan i çim de a cı hic ran
Şim di bir e me lim var (Saz) Se vi şen sev dâ lı lar (Saz)
Tan rım on la rı et sin Bir a ra da bah ti yar
Bira ra da bah ti yar Ha yâ li ni a na yım (Saz)
O nun la a vuna yım (Saz) Ben mih net le ya na yım
(SON)
O tek bah ti yar ol sun O tek bah ti yar ol sun

Son ümidim de bitti, kuş gibi uçtu gitti.
Geri kalan hep yalan içim de acı hicran,
Şimdi bir emelim var sevişen sevdâlılar.
Tanrım onları etsin bir arada bahtiyar.
Hayâlini anayım onunla avunayım,
Ben mihnetle yanayım o tek bahtiyar olsun.

Nota Arşivi. Co

Nota 16. Uşak Şarkı

Müsemmen (Ağırca)
(Aranağno)

UŞAK ŞARKI

Beste: Rüştü Eriç, 20.3.1966
Güfte: Mustafa Nâfiz İrmak

An la din da der, di me bir... lâh za
der... nan... ol na din ol nadan
Kal bi mi yık... din ha râb et din... de...
gir... yan ol ma din SAZ din SAZ
Bir ka deh sun... dun ba na sev...
da yı zeh rin... le do lu
Bir ka deh sun... dun ba na sev...
da yı zeh rin... le do lu

Anladında derdime bir lâhza dermân olmadın
Kabimi yıkdın, hârebettin de giryân olmadın
Bir kađeh sundun bana sevdâyı zehrinle dolu
Kalbini yıkdın, hârebettin de giryân olmadın.

Ek 2. Kitapları

Körfezdeki Ses Adlı Kitabından Şiirler

GAZEL

Söyledim derdimi ben dün gece Allaha kadar

Dile geldi bütün alem yücelen maha kadar

Vekfedip leyl-i ibadette bu nalişleri

İhtizaz etti gönül sinei cangaha kadar

Sürünüp haclei canana neyay-ı zarım

Eyledi şerh-i sitem zezeme-i aha kadar

Peyk-i nalem götüre zirvei ecreamı aşp

Gönlümün sırr-ı ilahisini dergaha kadar

Bulmadı kimse şifa aşkına avare dilin

Söyledim derdimi ben dün gece Allaha kadar.

GAZEL

Geldim Huzur-ı hüsnüne peymaneler gibi

İçdim heva-yı ıtrını divaneler gibi

Fecr-i nazarla verdi yüzün gülsitana renk

Açdım bahara sinemi meyhaneler gibi

Güftar-şühun oldu arazbar buselik

Bir zezemeyle doldu şebim laneler gibi

Düman-ı hüsn-ü ânına yüz sürdü âfitab

Yandım cemal-ı şem'ine pervaneler gibi

Ey şuh-ı nev nihâl-i şehâbet penâhim ol
Geldim huzur-ı hüsnüne peymâneler gibi

GÖNLÜMLE BAŞBAŞA

Bir ehl-i dilim, kubbe-i minada gözüm yok!
Üftadeyim amm, â gül-i râîâ da gözüm yok!
Pür şevk-ü emel kenz-i kanat de mekinim;
Kaarun kibiyim haşmet-i dara da gözüm yok!
Bir katre hevesdir bana dehrin zer-u simi
Rü'yada bile gevheri yekta da gözüm yok!
Gencine-i hüsnolsa da başdan başa alem
Görsem ne zarar, çeşm-i dilarada gözüm yok!
Yarab, beni sen güşe-i uzletde mudam et
Asude dilim, cay-ı muallada gözüm yok!

BEYİTLER

Açılsın perde, perde çeşm-i şehbarın şefak doğsun
Görenler fecr-i diden hab-ı gafletden uyansınlar

Gamzeler aldı elimden bu dil-ı aşufteği
Gamlı bir şeb dergah-i vusletdi ayin ettiler.

Peymâne-i emelde görüp aks-i halini
Hüsnüne hal-i zarına ağlıyor şafak.

MERSİYE

Acı bir matem havasıyla,
Duruyor gözlerinde şebnemler.
Hasta çeşminde toplanan nemler,
Akıyor gamların temasıyla...
Bir çiçek ağlıyor hazin hazin
Bir çiçek, işte goncu-i zerrin

Belli ki ta içinde bir yara var!
Kanıyor bir elemle hep kanıyor...
Bir onulmaz azab ile yanıyor.
Damlıyor göz yaşıyla hatıralar
Bir çiçek ağlıyor hazin, hazin
Bir çiçek işte gonca-i zerrin.

Yaşlı gözler, firaka ve mersiyedir.
“şemsi abey” veda edip gitti.
Afitab-ı ümid şurub etti
Dost gönüller de ismi yadedilir.
Bu çiçek ağlıyor hazin, hazin
Bir çiçek, işte gonca-i zerrin.

MERSİYE

Kardeşim Hafız Mecid'e

Bir nida-yı hü yüceldi nagehan
Dideden hafız mecid oldu nihan
Mah-ı güfranda erişdi rahmet'e
Oldu mazhar bir nice bu devlete
Hoş sadalı hem de mevlid han idi
Ehl-i dildi can idi canan idi
Musiki feyziyle pürdü mayesi
Hakka hizmetdi bütün sermayesi
Her nefesde ruhları şad eyledi
Yakdı yandırdı ve abad eyledi
Ya ilahi bakma hiç noksanına
Nail eyle sen ani güfranına

RUBÂİ

Azad-ı elem hayli zamanlar geçdi
Gül mevsimi şad oldu civanlar geçdi
Bir bad-ı hazan esdi cihanellerden
Gül soldu, hezar uçtu ve canlar geçdi

TERENNÜM

Hergün beklerdim o yollarda ümitsiz
Artık ne sesin var, ne hayalin, ne de bir iz
Yoksa şimdi melalimde düşüp ağladığım diz
Artık ne sesin var, ne hayalin, ne de bir iz

Kırlarda dolaş, gölgeli sahillere in de
Hicranlarımın ahı kanatlansın içinde
Bir sonbaharın hüznü belirsin geçişinde
Artık ne sesin var, ne hayalin ne de bir iz

TERENNÜM

Bir handenizin zevkini vuslat gibi tatdım
Bir kahkahadan gönlüme bir beste yarattım
Mazideki gözyaşlarının vehmini atdım
Bir leyle-i sevdayı hayalimde yaşattım
Her kahkahadan ömrüme bin beste yarattım

TERENNÜM

Hülyama doğan son güneşim, son hevesimdi
Hasrette gözüm, gözde yaşım, dilde sesimdi
Rü'yama baharlar getiren gül nefesimdi
Bilmem nasıl afetti ki yarabbi o kimdi?
Hasrette gözüm, gözde yaşım, dilde sesimdi

KOŞMA

Yüzünün melale benzeyen rengi
İçimde canlanan buhara kıydı
Sesinin ruhumu yoran ahengi
Şifası olmayan bir tek acıydı

Bir zamanlar gözünde şafaklar vardı
Şimdi her bakışın mahzun bir ışık
Bir dilsiz elemle yüzün sarardı
Sesinden o hüznün gitmiyor artık

KOŞMA

Sana gönül verdim beni bırakma
Gözümü tutuştur kalbimi yakma
Bir garip aşıkım, kusura bakma
Bırakma beni sen, beni bırakma

Sana bağlananlar, aldanıyormuş
Yüzünü görenler ay sanıyormuş
Aşkına düşenler hep yanıyormuş
Ölürsem acırsın beni de yakma

DİVAN

Bu akşam, içinden üzgün gibisin

Niçin a sevdiğim? Gözünde yaş var

Bir gizli elemle sürgün gibisin

Kalbimde, elinin koyduğu taş var

Bu yaşlar gözünden kalbe akarken

Ruhumda, ruhunun eli varken

Kalbimi yüzünün rengi sararken

Baharı bekleyen bir gün gibisin

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Nilay Yanalak Karasu
Uyruğu : T.C
Doğum Tarihi ve Yeri : 1984 / SİVAS
e-posta : nilay.yanalakkarasu@gmail.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Yılı
Lisans	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	2011
Yüksek Lisans	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	2019

İŞ TECRÜBESİ

Tarih	Kurum	Görev
2011-2013	CÜ Recai Toydemir An.Lisesi	Müzik Öğretmeni
2013-2014	Amerikan Kültür Koleji	Müzik Öğretmeni
2014-2015	Sivas Bilsem	Müzik Öğretmeni
2016-		Yoganila yoga eğitmeni

YABANCI DİL BİLGİSİ

Yabancı Dilin Adı KPDS ( ) ÜDS ( ) TOEFL ( ) EILTS ( )